

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Інститут модернізації змісту освіти МОН України

ННІ «Дніпровський металургійний інститут (ДМетІ)

Українського державного університету науки і технологій (УДУНТ), м. Дніпро

Українська асоціація управління проєктами «УКРНЕТ», м. Київ

Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності (НДІВ)

Національної академії правових наук України (НАПрН України), м. Київ

Державна установа «Інститут економіко-правових досліджень імені В.К.Мамутова
НАН України»

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, м. Київ

Національний технічний університет України «Харківський політехнічний інститут»

Національний технічний університет України «Київський політехнічний
університет імені Ігоря Сікорського», м. Київ

Одеський національний морський університет (ОНМУ), м. Одеса

Честоховський політехнічний університет, Польща

Uniwersytet Warszawski, Warszawa, Polska Rzeczpospolita, Польща;

Вища школа менеджменту у Варшаві, (WSM), Польща

Вища економіко-гуманітарна школа (WSEH) м. Бельсько-Бяла, Польща

Вища школа управління охороною праці в місті Катовіце, (WSZOP), Польща

Університет в Мішкольце, Угорщина

Astana IT University, Kazakhstan

Варнський вільний університет імені Чорноризця Хороброго, Республіка Болгарія, м. Варна

Компанія та видавництво «E-SCIENCE SPACE», Республіка Польща, м. Варшава

Інститут освітнього та професійного розвитку, Будапешт, Угорщина

за підтримки:

Центр Українсько-європейського наукового співробітництва

Видавничий дім «Гельветика»

Дніпропетровський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України

Юридична компанія «ЮРСЕРВІС», м. Дніпро

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

VII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції

МІСТ «КИЇВ-ДНІПРО»

**«УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПРОЄКТНОГО ТА
НЕЙРОМЕНЕДЖМЕНТУ, ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ УПРАВЛІННЯ,
ТЕХНОЛОГІЙ СТВОРЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ОБ'ЄКТІВ ПРАВА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ, ТРАНСФЕР ТЕХНОЛОГІЙ»,**

27-28 березня 2025 р.

**ДНІПРО
УДУНТ 2025**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

**VII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
МІСТ «КИЇВ-ДНІПРО»**

**УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПРОЄКТНОГО ТА
НЕЙРОМЕНЕДЖМЕНТУ, ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ УПРАВЛІННЯ,
ТЕХНОЛОГІЙ СТВОРЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ОБ'ЄКТІВ ПРАВА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ, ТРАНСФЕР ТЕХНОЛОГІЙ**

27-28 березня 2025 р.

**ДНІПРО
УДУНТ
2025**

COLLECTION OF SCIENTIFIC PAPERS

VII International Scientific and Practical Internet Conference

KYIV-DNIPRO BRIDGE

**PROJECT MANAGEMENT. PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF
PROJECT AND NEUROMEGRANATION, INFORMATION TECHNOLOGIES OF
MANAGEMENT, TECHNOLOGIES FOR CREATING AND USING OBJECTS OF
INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS, TECHNOLOGY TRANSFER**

March 27-28, 2025

DNIPRO
USUST
2025

УДК 005.8:[005.3+004.9+347.77]
У 67

Конференція запроваджена МОН України, Інститутом модернізації змісту освіти МОН України та зареєстрована Державною науковою установою «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації МОН України», посвідчення № 282 від 27.02.25 р. Рекомендовано до видання Вченою радою УДУНТ, протокол № 11 від 23.04.2025 року

Матеріали публікуються за оригіналами, наданими авторами.
Претензії до організаторів не приймаються.

Головний редактор д.т.н., проф. Петренко В. О.
Науковий редактор д.т.н., проф. Молоканова В. М.
Науковий редактор д.е.н., проф. Перерва П. Г.
Науковий редактор к.т.н., доц. Дорожка Г. К.
Вчений секретар к.е.н., доц. Фонарьова Т. А.

Управління проєктами. Перспективи розвитку проєктного та нейроменеджменту, інформаційних технологій управління, технологій створення та використання об'єктів права інтелектуальної власності, трансфер технологій : зб. наук. пр. VII Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (27–28 берез. 2025 р.) / за ред. В. О. Петренка, В. М. Молоканової, П. Г. Перерви, Г. К. Дорожка ; УДУНТ, УКРНЕТ, НДІВ НАПрН України. – Електрон. вид. – Дніпро : УДУНТ, 2025. – 1153 с.

ISBN 978-617-8314-50-7 (PDF)

У збірнику наукових праць наведені матеріали VII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Управління проєктами. Перспективи розвитку проєктного та нейроменеджменту, інформаційних технологій управління, технологій створення та використання об'єктів права інтелектуальної власності, трансферу технологій». Збірник наукових праць становить інтерес для наукових працівників, викладачів, фахівців з інтелектуальної власності та управління проєктами, економіки та менеджменту, інформаційних технологій, а також студентів.

УДК 005.8:[005.3+004.9+347.77]

Цей твір ліцензовано на умовах Ліцензії Creative Commons
[«Attribution-NonCommercial-ShareAlike» 4.0 International \(CC BY-NC-SA 4.0\)](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/)
(«Із зазначенням авторства – Некомерційна – Поширення на тих самих умовах» 4.0 Міжнародна)

ISBN 978-617-8314-50-7 (PDF)
DOI 10.15802/978-617-8314-50-7

© Український державний університет науки і технологій, 2025
© Українська асоціація управління проєктами, 2025
© Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності
Національної академії правових наук України, 2025
© Колектив авторів збірника, 2025

UDC 005.8:[005.3+004.9+347.77]

P 93

The conference was initiated by the Ministry of Education and Science of Ukraine, the Institute for Modernization of Educational Content of the Ministry of Education and Science of Ukraine and registered by the State Scientific Institution "Ukrainian Institute of Scientific and Technical Expertise and Information of the Ministry of Education and Science of Ukraine", certificate No. 282 dated 02/27/25. Recommended for publication by the Academic Council of the USUST, protocol No. 11, 23.04.2025

Materials are published based on the originals provided by the authors.

No claims are accepted against the organizers.

Editor-in-Chief, Doctor of Technical Sciences, Prof. Petrenko V. O.

Scientific Editor, Doctor of Technical Sciences, Prof. Molokanova V. M.

Scientific editor Doctor of Economic Sciences, Prof. Pererva P. G.

Scientific Editor, Candidate of Technical Sciences, Assoc. Prof. Dorozhko G. K.

Scientific Secretary of the Conference, Candidate of Economic Sciences,

Assoc. Prof. Fonareva T. A.

Project Management. Prospects for the Development of Project and Neuromegration, Information Technologies of Management, Technologies for Creating and Using Objects of Intellectual Property Rights, Technology Transfer : Coll. Sci. Pap. of the VII Int. Sci. Pract. Internet Conf. (March 27–28, 2025) / ed. by V. O. Petrenko, V. M. Molokanova, P. G. Pererva, G. K. Dorozhko ; USUST, UKRNET, NDIIV NAPRN of Ukraine. – Electronic edition. – Dnipro : USUST, 2025. – 1153 p.

ISBN 978-617-8314-50-7 (PDF)

The collection of scientific papers contains materials from the VII International Scientific and Practical Internet Conference "Project Management. Prospects for the Development of Project and Neuromanagement, Information Management Technologies, Technologies for the Creation and Use of Intellectual Property Rights, and Technology Transfer." The collection of scientific papers is of interest to researchers, teachers, specialists in intellectual property and project management, economics and management, information technologies, and students.

UDK 005.8:[005.3+004.9+347.77]

Цей твір ліцензовано на умовах Ліцензії Creative Commons

[«Attribution-NonCommercial-ShareAlike» 4.0 International \(CC BY-NC-SA 4.0\)](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/)

ISBN 978-617-8314-50-7 (PDF)
DOI 10.15802/978-617-8314-50-7

© Ukrainian State University of Science and Technologies, 2025

© Ukrainian Project Management Association, 2025

© Research Institute of Intellectual Property of the National

Academy of Legal

Sciences of Ukraine, 2025

© Collective of authors of the collection, 2025

ЗМІСТ
УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ ТА ПРОГРАМАМИ

S. BUSHUYEV, V. BUSHUIEVA, D. BUSHUIEV, A. PUZIYCHUK, G. MUROVANSKIY <i>THE EVOLVING LANDSCAPE OF INNOVATION PROJECTS EDUCATION UNDER THE INFLUENCE OF AI.....</i>	23
N. BUSHUYEVA, YE. LOBOK <i>ENHANCING CREATIVITY IN MULTIMODAL AI SYSTEMS.....</i>	29
БАРИШЕВСЬКИЙ А.І., ПЕТРЕНКО В.О. <i>МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОСТІ ТА ШВИДКИХ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ЗМІН.....</i>	36
БУЛАВІН Д.О., ПЕТРЕНКО В.О. <i>ТРАНСФОРМАЦІЯ ПРОЦЕСІВ РОЗВИТКУ ОРГАНІЗАЦІЙ У ЗМІННОМУ СЕРЕДОВИЩІ.....</i>	43
ГЛАВАТСЬКИХ В.І., ЛАПКІНА І.О. <i>РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЄКТІВ МОРСЬКОЇ ТРАНСПОРТНОЇ ГАЛУЗІ.....</i>	50
ДОБРИЦЬКИЙ Д.О., наук. керівник ФОНАРЬОВА Т.А. <i>ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ АУТСОРСИНГОВОЮ ІТ-КОМПАНІЄЮ НА СУЧАСНОМУ РИНКУ ІТ-ТЕХНОЛОГІЙ: ВИКЛИКИ, ПІДХОДИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....</i>	56
ЖАДАН К.Ю., КОСЕНКО Н.В. <i>ВИЗНАЧЕННЯ ВИМОГ ДО ЗМІСТУ ПРОЄКТІВ.....</i>	64
КЛИМЕНКО К.А., ГУСЄВА Ю.Ю. <i>ПРОЄКТНИЙ ПІДХІД ДО ВПРОВАДЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ «ВІД ФЕРМИ ДО СТОЛУ» У РЕСТОРАННІЙ ІНДУСТРІЇ.....</i>	71
КОВТУН Т.А., КРУПСЬКА О.С. <i>ВПРОВАДЖЕННЯ ПРИНЦИПІВ ЦИРКУЛЯРНОЇ ЕКОНОМІКИ В ЛОГІСТИЦІ.....</i>	77
КОРХІНА І.А. <i>УПРАВЛІННЯ РЕСУРСАМИ ПРОЄКТУ З ТОЧКИ ЗОРУ СТРАТЕГІЇ.....</i>	83

ДОВГАЛЮК В.В., ПЕРЕРВА П.Г. <i>ЦІНА ПАТЕНТУ ЯК КРИТЕРІЙ ЙОГО КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ.....</i>	735
ЄВСЄЄВ А.С., ПЕРЕРВА П.Г. <i>СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО РИНКУ ЛІЦЕНЗІЙ.....</i>	741
КЛИМЕНТОВА М.В., КОБЄЛЄВА Т.О. <i>ОСОБЛИВОСТІ ВИЗНАЧЕННЯ ЦІНИ ЛІЦЕНЗІЇ НА ВИКОРИСТАННЯ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ.....</i>	749
КОНДРАТЮК С.В. <i>ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ЕКСПЕРТИЗИ ВИНАХОДІВ У СФЕРІ ФАРМАЦІЇ ШЛЯХОМ ЗМІНИ ПІДХОДІВ АПЕЛЯЦІЙНОЇ ПАЛАТИ НОІВ ДО ОЦІНКИ ПАТЕНТОЗДАТНОСТІ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ КОМБІНАЦІЙ.....</i>	756
КОРНІЄНКО О.Е., ПЕТРЕНКО В.О. <i>КІБЕРСКВОТИНГ ЯК ПОРУШЕННЯ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ТА ДОМЕННІ СПОРИ.....</i>	762
КОРОГОД Н.П., БЕРЕЖНА О.І. <i>ОСОБЛИВОСТІ ДОГОВІРНИХ ВІДНОСИН У СФЕРІ ТРАНСФЕРУ ТЕХНОЛОГІЙ: АНАЛІЗ НАУКОВИХ ПІДХОДІВ ТА ЗАКОНОДАВЧОГО РЕГУЛЮВАННЯ.....</i>	772
КОРОГОД Н.П., КОРОЛЬ І.А. <i>ПАТЕНТНІ СТРАТЕГІЇ ВЕЛИКИХ КОМПАНІЙ: ЯК ТЕХНОЛОГІЧНІ ГІГАНТИ ЗАХИЩАЮТЬ ІННОВАЦІЇ.....</i>	786
КОСЕНКО Є.А., ПЕРЕРВА П.Г. <i>МАРКЕТИНГОВІ ТЕХНОЛОГІЇ УЗГОДЖЕННЯ РОЗМІРІВ І ФОРМ ВИПЛАТ РОЯЛТІ.....</i>	795
КУЗЬМИНСЬКИЙ К.М., ПЕРЕРВА П.Г. <i>ЛІЦЕНЗІЯ - КЛЮЧОВИЙ ІНСТРУМЕНТ КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЇ ОБ'ЄКТІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ.....</i>	801
ЛАПКО О.О., ЛУЗАН Ю. <i>ПРОБЛЕМИ ЗАХИСТУ НЕТРАДИЦІЙНИХ ОБ'ЄКТІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ТА РОЛЬ КРЕАТИВНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ПРИ ЇХ СТВОРЕННІ.....</i>	808

УДК 347.77

КІБЕРСКВОТИНГ ЯК ПОРУШЕННЯ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ТА ДОМЕННІ СПОРИ

О.Е. Корнієнко,

магістр права, начальник юридичного управління Державної організації
«Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій», м.
Київ

В.О. Петренко,

доктор технічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України,
академік Академії наук вищої школи України, завідувач кафедри
інтелектуальної власності та управління проектами Українського державного
університету науки і технологій, м. Дніпро
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5017-1674>

CYBERSQUOTING AS A VIOLATION OF INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS AND DOMAIN DISPUTES

O.E. Korniienko,

master of law, head of the legal department of the State Organization "Ukrainian
National Office of Intellectual Property and Innovations", Kyiv

V.O. Petrenko,

Doctor of Technical Sciences, Professor, Honored Worker of Science and
Technology of Ukraine, Academician of the Academy of Sciences of the Higher
School of Ukraine, Head of the Department of Intellectual Property and Project
Management of the Ukrainian State University of Science and Technology, Dnipro
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5017-1674>

***Анотація.** В статті йдеться про порушення прав інтелектуальної власності. Зазначено, що кіберсквотинг або кіберспекуляція – це процес реєстрації доменних імен з метою їх продажу за надмірно завищеною ціною. Ця практика порушує права інтелектуальної власності, оскільки власник бажаних доменів може стикатися з неможливістю їх отримання через шахраїв. Доменні спори виникають внаслідок цього конфлікту між бажаними власниками та кіберспекулянтами.*

Ключові слова: кіберсквотинг, право інтелектуальної власності, доменне ім'я, доменні спори, порушення

***Abstract:** The article deals with the violation of intellectual property rights. It is noted that cybersquatting or cyberspeculation is the process of registering domain*

names with the aim of selling them at an excessively high price. This practice violates intellectual property rights, as the owner of the desired domains may face the impossibility of obtaining them through fraudsters. Domain disputes arise as a result of this conflict between the desired owners and cyberspeculators.

Keywords: cybersquatting, intellectual property law, domain name, domain disputes, infringement

ІТ-право, як право цифрового середовища пов'язують насамперед з правовим регулюванням створення, використання та захисту комп'ютерних програм, правовим режимом веб-сайтів, доменних імен, охороною авторських прав у цифровому середовищі [1, с. 11].

А.С. Золотар зазначає, що «...в даний час інформаційно-телекомунікаційна мережа Інтернет є сприятливим середовищем для порушення авторських, патентних, а також інших інтелектуальних прав. Трансформація параметрів інформаційного простору, що виражається у появі нової, електронної форми прояву інтелектуального продукту, а також у безпосередньому застосуванні абсолютно нових цифрових способів стосовно об'єктів суміжного та авторського права, шляхом максимального впровадження інформаційно-комунікаційних мереж з метою розповсюдження продуктів інтелектуальної діяльності, суттєво послабила, а часом навіть знизила до нуля розпорядницькі правомочності автора стосовно його творчого результату» [2, с. 41].

Науковець Л. Тарасенко [3, с. 107] приводить визначення поняття «Інтернет-сайту» «... це складний об'єкт ІТ-права та права інтелектуальної власності. Без відповідного програмного забезпечення неможливе функціонування Інтернет-сайту з технічної точки зору. Зокрема, йдеться про комп'ютерні програми, які працюють «всередині» веб-сайту. За загальним правилом правова охорона комп'ютерної програми здійснюється авторським правом. Водночас комп'ютерна програма може бути складовою частиною

винаходу (корисної моделі), яка виконує певну функцію в межах винайденого технічного рішення».

Інтернет-сайт має доменне ім'я, яке є унікальним. Зазвичай доменне ім'я відображає або знак для товарів і послуг, або комерційне найменування, або ім'я фізичної особи. Відтак у багатьох випадках використання домену (як назви Інтернет-сайту) є способом використання таких об'єктів права інтелектуальної власності як торговельна марка або комерційне найменування [4, с. 45].

В дослідженні Тарасенка Л.Л. приведено поняття «...Цифрове середовище – це ширше поняття, ніж мережа Інтернет. Цифрове середовище включає у себе не лише веб-сайти (і веб-сторінки як складові веб-сайтів), а й електронні документи, файли, в тому числі оцифровані об'єкти інтелектуальної власності, які використовуються на відповідних пристроях, що не передбачають паперової форми документообігу (комп'ютери, ноутбуки, планшети, телефони, інші види так званих «гаджетів»)» [5, с. 272].

Кіберсквотинг є видом порушення права інтелектуальної власності, який полягає у незаконному використанні або копіюванні творів, що захищені авторським правом у мережі Інтернет.

Доменне ім'я – унікальний (неповторний) набір символів (букв, цифр), розташований на сервері (тобто своєрідна Інтернет-адреса), за допомогою якого будь-який користувач мережі Інтернет може знайти необхідний ресурс.

«У разі, якщо виникає спір щодо невиконання зобов'язань із делегування домену, порушення прав на доменне ім'я (його незаконне використання) тощо ситуацію, яка в результаті цього складається між правоволодільцем та порушником, прийнято називати доменним спором». [6, с. 181].

Науковці С.Б. Булеца і А.В. Тегза у статті «Кіберсквотинг як порушення права інтелектуальної власності» [7, с. 59] провели дослідження правових засад кіберсквотингу в Україні, норм чинного законодавства України та ЄС в сфері антикіберсквотингу та юридичної доктрини. На їх думку «...кіберсквотинг став однією з найсерйозніших проблем, з якою стикаються компанії, що працюють

із споживачами. Він полягає в недобросовісній реєстрації, продажі або використанні доменного імені чужої торгової марки з наміром отримання прибутку. Шахраї часто використовують найпоширеніші помилки в написанні доменних імен, торгової марки і колірну схему існуючих компаній, щоб ввести споживачів в оману. Міжнародні методи боротьби вибудовують ефективну стратегію, яка дозволяє перешкоджати більшості порушень у майбутньому, однак інновації у системах відстеження та перешкоджання порушень все ж потребують подальшого вдосконалення, оскільки їхню дію важко обмежити виключно рамками конкретного порушення».

Автори статті пропонують, що у законі слід чітко закріпити право власників доменних імен на стягнення збитків з будь-якого, хто реєструє і просуває доменне ім'я, що належить іншій компанії, з метою його подальшого перепродажу. Крім цього, необхідно вдосконалити наявну позасудову систему захисту в сфері захисту від кіберсквотингу, зокрема розмістивши на офіційному сайті графу з алгоритмом захисту при здійсненні досудового розслідування, яка б значно зменшила кількість відповідних позовів [7, с. 59].

За твердженням Ю.Є. Атаманової, практикою сприйнято підхід до визнання саме власника веб-сайту основною особою, відповідальною за все, що пов'язано з його змістом, в тому числі щодо товарів, послуг, робіт, інформацію про які оприлюднено на такому віртуальному ресурсі. Обґрунтованим поясненням такого явища є складність встановлення безпосереднього порушника у зв'язку із можливістю майже безперешкодного доступу до інтернет-сайту будь-якою особою фактично з різних місць земної кулі. Відповідно ставиться питання про відповідальність власника веб-сайту за наявність матеріалів на ньому, які порушують права інтелектуальної власності, що належать іншій особі [8, с. 10].

Використання знаку для товарів і послуг у рекламі, у мережі Інтернет, зокрема, у доменних іменах кваліфікується Законом про торговельні марки як використання знаку, що вимагає дозволу його власника.

Дослідники дійшли висновку, що в межах українського законодавства під час захисту прав на товарні знаки в мережі Інтернет власники прав на товарні знаки можуть використовувати як судові, так й адміністративні способи захисту прав, що не перешкоджає також скористатися й позасудовими способами захисту [4, с. 82].

Доменне ім'я – унікальний (неповторний) набір символів (букв, цифр), розташований на сервері (тобто своєрідна Інтернет-адреса), за допомогою якого будь-який користувач мережі Інтернет може знайти необхідний ресурс.

У разі, якщо виникає спір щодо невиконання зобов'язань із делегування домену, порушення прав на доменне ім'я (його незаконне використання) тощо ситуацію, яка в результаті цього складається між правоволодільцем та порушником прийнято називати доменним спором.

Світова практика врегулювання такого роду спорів представлена, в основному, їх позасудовим вирішенням (адміністративні процедури, арбітраж, медіація, тощо). Практика вирішення доменних спорів в Україні на разі перебуває на етапі свого розвитку [4, с. 84].

«Український мережевий інформаційний центр» (UANIC) (організація з адміністрування адресного простору українського сегмента мережі Інтернет розмежовує поняття домену і доменного імені, а саме:

Домен – це відокремлений ресурс у інформаційно-телекомунікаційній мережі (мережі передачі даних, мережі Інтернет), який є частиною загальної ієрархічної системи умовного розподілу мережі та визначає одну або декілька цифрових адрес (IP (Internet Protocol) – addresses), наприклад, 192.0.34.65.

Назва (ім'я) домену – це словниковий (складається з літер, знаку « - » цифр у визначеному порядку) вираз адреси (частини) загальної ієрархічної системи доменних назв у мережі Інтернет. За додатковим визначенням – інформаційний ідентифікатор, який є більш сприятливим для розуміння та запам'ятовування ніж цифрові сполуки адреси.

Тобто домен – це цифрова адреса веб-сайту, а доменне ім'я – це його словесний вираз, інформаційний ідентифікатор, оскільки слова легше запам'ятати, ніж цифри [1, с. 345].

Кожне підприємство, організація, компанія має намір представити себе у Інтернет середовищі, тому наявність веб-сайту стає необхідністю. У зв'язку з цим мають місце прояви недобросовісної конкуренції шляхом використання доменного імені (назва веб-сайту) наближеного до доменного імені конкурента (іншої юридичної особи).

У такому разі виникає доменний спір між двома власниками подібних доменних імен у зв'язку зі змішуванням назв двох веб-сайтів для користувачів мережі Інтернет, які є потенційними клієнтами цих компаній [1, с. 357].

Доменний спір – це спір, який виникає щодо законності (добросовісності) реєстрації та використання доменного імені між власником цього доменного імені та іншою заінтересованою особою (наприклад, власником свідоцтва на знак для товарів і послуг) [1, с. 357].

На кожному із сайтів комерційних організацій є торговельні марки. Цінність торговельної марки у віртуальному світі Інтернет зростає в зв'язку з тим, що споживач, заходячи на сайт, не має особистого контакту з представниками даної фірми, і тому він схильний довіряти широко відомим організаціям, а точніше товарним знакам з доброю репутацією. При цьому популярністю відомих товарних знаків і легкістю реєстрації доменного імені найчастіше користуються кіберсквоттери (загарбники доменних імен). Вони реєструють на себе доменне ім'я, аналогічне торговельній марці якої-небудь широковідомої фірми для подальшого продажу зареєстрованого доменного імені цій самій фірмі [4, с. 87-88].

У дослідженні Т. Кудрицької приділено увагу питанням захисту прав інтелектуальної власності у доменних іменах. Вона зазначає, що це питання є одним із найпроблематичніших у системі «Інтернет-правовідносин». Це обумовлено певними об'єктивними факторами, зокрема: наднаціональним

характером Інтернету (у процесуальному аспекті дана обставина може впливати, передусім, на визначення підсудності доменного спору); технічними особливостями мережі Інтернет (швидкість обміну даними, зміни інформаційного наповнення веб-сайтів тощо, а це зазвичай створює проблеми з доказовою базою; особливим характером регулювання і навіть «саморегулювання»[9].

Доменні спори, здебільшого, ініціюються з метою:

- припинення порушення прав інтелектуальної власності на відповідний об'єкт правової охорони (зокрема, на знаки для товарів і послуг, фірмові найменування), використаний у розрізняльній частині доменного імені;

- переделегування чи відміни делегування доменного імені у зв'язку з порушенням прав інтелектуальної власності. Якщо узагальнити, то доменні спори, за своєю суттю, спрямовані або на захист об'єкта права інтелектуальної власності, або власне на саме доменне ім'я [9].

На сьогоднішній день одним з найбільш ефективних методів боротьби з кіберсквотерами є звернення до одного з акредитованих центрів з вирішення доменних спорів Інтернет корпорації з присвоєння імен та номерів (англ. Internet Corporation for Assigned Names and Numbers, далі – «ICANN») [4, с. 90].

На думку Т. Кудрицької, кіберсквотинг — недобросовісна діяльність особи стосовно реєстрації у мережі Інтернет певного позначення, яке є ідентичним або схожим з об'єктом, який належить іншій особі (зокрема, зі словесною частиною знаку для товарів і послуг, фірмовими найменуваннями, особистими іменами, назвами міжнародних організацій тощо), спрямована на отримання прибутку від такої діяльності, зокрема, шляхом перепродажу доменного імені.

По суті, кіберсквотинг — це єдине правопорушення, яке є причиною виникнення доменних спорів. Навряд чи є необхідність визначати даний вид Інтернет-правопорушення на рівні законодавчих норм, оскільки воно є

достатньою мірою визначеним і «самоврегульованим» тими засобами, які функціонують та якими користується Інтернет-спільнота [9].

Водночас, актуальним є питання вдосконалення правового регулювання тих об'єктів, які використовуються у доменних іменах (торговельні марки, фірмові найменування, географічні зазначення тощо). В Україні судова практика у сфері захисту доменних імен перебуває на стадії формування, проте кількість таких справ стрімко збільшується зі зростанням ролі мережі Інтернет у суспільному житті.

Науковці В.В. Філінович та О.Д. Суханов зазначають, що «...зростаюча популярність доменних імен призводить до все більших зловживань та правопорушень в інформаційному просторі. Для здійснення якісного захисту прав користувачів доменних імен необхідно розробити відповідні правові положення, які б ґрунтувалися на повному розумінні природи та особливостей доменних імен». Автори вказують на те, що «... в нашій державі правове регулювання здійснюється на досить низькому рівні, що призводить до таких явищ, як «кіберсквотингу», та великої кількості судових спорів. Як результат досліджень автори статті відзначають особливі риси доменного імені та зазначають на необхідності виділення доменного імені на законодавчому рівні як об'єкта прав інтелектуальної власності для встановлення ефективної системи захисту прав користувачів доменних імен» [10, с. 152].

Висновки. Кіберсквотинг - це явище, коли особа реєструє доменне ім'я, яке корисне для відомого бренду або товарного знаку з метою продажу його з огляду на попит власнику бренду за зазначену високу ціну. Це порушує право інтелектуальної власності, оскільки такі дії можуть призвести до плутанини серед споживачів, а також нанести шкоду репутації та доходам власника бренду. Доменні спори виникають, коли власник бренду або товарного знаку намагається відновити контроль над доменом, який був незаконно зареєстрований кіберсквотером. У таких ситуаціях можуть виникати судові процеси та вирішення питань у рамках правових процедур. Захист

інтелектуальної власності та вирішення доменних спорів важливі для забезпечення конкурентоспроможності бізнесу та захисту прав власників брендів і товарних знаків.

Література:

1. ІТ-право /за заг. ред. проф. О.С. Яворської. Львів: Видавництво «Левада», 2017. 470 с.

2. Золотар А.С. Теперішній стан захищеності інтелектуальної власності в контексті цифровізації. *Актуальні проблеми держави і права*. 2022. Вип. 94. № 5. С. 41-50. URL: apdr.in.ua/v94/5.pdf

3.Тарасенко Л. Інтернет-сайт як об'єкт ІТ-права. *Право України*. 2018. № 1. С.103-113.

4. Регулювання та захист прав цифрової інтелектуальної власності. Конспект лекцій з дисципліни «Регулювання та захист прав цифрової інтелектуальної власності» розкриває особливості існування, охорони, розпорядження об'єктів інтелектуальної власності у цифровому вигляді та у цифровому суспільстві / укладачі Сидоренко О.В., Шуба І.В. Харків. ХПІ. 2019. 166 с.

5. Тарасенко Л.Л. Цифрове середовище як місце здійснення прав інтелектуальної власності. *Україна в умовах реформування правової системи: сучасні реалії та міжнародний досвід*. Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Тернопіль 21-22 квітня 2017 року). Тернопіль. ТНЕУ. Економічна думка. 2017. С. 272-275 URL: dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/21432/1/272-275.pdf. (дата звернення 10.03.2025).

6. Корнієнко О.Е., Петренко В.О. Кіберсквотинг як порушення права інтелектуальної власності. *VII Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Створення, охорона, захист і комерціалізація об'єктів права інтелектуальної власності» (присвячено міжнародному дню інтелектуальної власності)* м. Київ, 26 квітня 2024 р.: ел. збірник / Упоряд.:

Ю.М. Перга., О.М. Боярчук. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2024. 343 с. С. 180-186.

7. Булеца С.Б., Тегза А.В. Кіберсквотинг як порушення права інтелектуальної власності. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія ПРАВО*. 2021. Вип. 67. С. 59-63.

8. Атаманова Ю.Є. Захист прав інтелектуальної власності в мережі Інтернет: світовий досвід та вітчизняні перспективи. *Право та інновації*. 2014. № 3 (7). С. 7-14.

9. Кудрицька Т. Доменні спори в Україні: останні тенденції та перспективи застосування альтернативних способів вирішення. *Інтелектуальна власність України*. 2012. № 10. URL: https://vkr.ua/publication/domain_disputes_in_ukraine_latest_trends_and_perspectives_of_alternative_dispute_resolution. (дата звернення 10.03.2025).

10. Filinovich V.V., Sukhanov O.D. Domain name in the system of objects of intellectual property rights. *Юридичний вісник*. 2022. № 3(64). С. 146-152.

Наукове видання

**УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПРОЄКТНОГО ТА
НЕЙРОМЕНЕДЖМЕНТУ, ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ УПРАВЛІННЯ,
ТЕХНОЛОГІЙ СТВОРЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ОБ'ЄКТІВ ПРАВА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ. ТРАНСФЕР ТЕХНОЛОГІЙ**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

**VII Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції
(27-28 березня 2025 року)
МІСТ Київ-Дніпро**

Електронне видання

Авторська редакція

Головний редактор д.т.н., проф. Петренко В. О.
Науковий редактор д.т.н., проф. Молоканова В. М.
Науковий редактор д.е.н., проф. Перерва П. Г.
Науковий редактор к.т.н., доц. Дорожко Г. К.
Вчений секретар к.е.н., доц. Фонарьова Т. А.

Формат 60x84 1/16. Ум. друк. арк. 67,02. Обл.-вид. арк. 68,54.
Зам. № 58.

Видавець: Український державний університет науки і технологій
вул. Лазаряна, 2, ауд. 2216, ауд. 263 (наукова бібліотека)
м. Дніпро, 49010.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК №7709 від 14.12.2022

Адреса видавця та дільниці оперативної поліграфії:
вул. Лазаряна, 2, Дніпро, 49010